

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

PROJEKT „ZAMĚŠTNÁNÍM ČERSTVÝCH ABSOLVENTŮ DOKTORSKÉHO STUDIA K VĚDECKÉ EXCE
reg.č. CZ.1.07/2.3.00/30.0009, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Správní trestání NV201K 3. 4. 2015

přednášející:
JUDr. Lukáš Potěšil, Ph.D.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

PROJEKT „ZAMĚSTNÁNÍM ČERSTVÝCH ABSOLVENTŮ DOKTORSKÉHO STUDIA K VĚDECKÉ EXCELENCI“
reg.č. CZ.1.07/2.3.00/30.0009, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

1. Správní trestání a správní delikty

- správní právo a veřejná správa
- systematika správního práva
- právní odpovědnost - pojem, předpoklady, znaky, členění

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Správní právo a veřejná správa**
- **Co je to „veřejná správa“** - lze popsat, nikoliv jednoznačně definovat a vymezit („člověk chce stále od správy tím více a více, čím méně a méně o ní ví a rozumí jí“)
- **Negativní definice (vymezení) veřejné správy (odčítací metoda)**
- **Správa - záměrná činnost směřující k určitému cíli**
- **Správa soukromá** - soukromé subjekty, soukromý zájem, soukromé cíle a úkoly, soukromé záležitosti, soukromoprávní prostředky, vše je dovoleno, co není zakázáno
- **Správa veřejná** - **veřejnoprávní subjekty, povinnost, veřejné cíle a úkoly, veřejnoprávní prostředky, veřejný zájem, veřejné záležitosti (veřejné úkoly), povoleno je to, co zákon stanoví**

Právní prostředí veřejné správy

- Správní právo - soubor právních norem, který upravuje organizaci a činnost **veřejné správy**
- Předmětem úpravy správního práva je **veřejná správa**
- Umožňuje výkon veřejné správy a současně představuje i ochranný prvek

Systematika správního práva

- **SP organizační („KDO“)** - organizace, postavení, pravomoc a působnost
- **SP hmotné („CO“)** - normy upravující P+Po, úprava jednotlivých oblastí a úseků veřejné správy (ztotožňováno se zvláštní částí)
- **SP procesní („JAK“)** - úprava procesních postupů ve veřejné správě, někdy zaměňováno se správním řízením
- **SP trestní** - stanovuje následky za porušení právních norem, správně právní odpovědnost, oprávnění veřejné správy trestat

Právní odpovědnost

- *Uplatnění nepříznivých právních následků vůči porušiteli právní povinnosti*
- 1. Primární právní povinnost - zákaz či příkaz (stanovená rychlost 50 km/h)
- 2. Porušení právní povinnosti - jednáním či opomenutím, **DELIKT/PROTIPRÁVNOST**
- 3. Sekundární sankční povinnost - **ODPOVĚDNOST**

Právní odpovědnost

- **Aktivní koncepce odpovědnosti (perspektivní)** - s existencí primární právní povinnosti
- **Pasivní koncepce odpovědnosti (retrospektivní)** - v důsledku porušení primární právní povinnosti, vznik (nového) sekundárního sankčního právního vztahu (obsahem je mj. právo uložit sankci a povinnost ji strpět a vykonat)

Právní odpovědnost

- Funkce právní odpovědnosti: reparační, satisfakční, retributivní, represivní, preventivní, výchovná, signalizační
- Podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, č.j. 10 Ca 250/2003 - 48, publikovaný pod č. 560/2005 Sb. NSS „*preventivní* úloha postihu nespočívá jen v účinku vůči žalobci. Postih musí mít sílu *odradit* od nezákonného postupu i jiné nositele stejných zákonných povinností; tento účinek pak může vyvolat jen postih odpovídající významu chráněného zájmu, včas a věcně správně vyvozený. Jde-li o finanční postih, musí být *znatelný* v majetkové sféře delikventa, tedy být nikoli pro něho zanedbatelný, a nutně tak musí v sobě obsahovat i *represivní složku*. V opačném případě by totiž postih delikventa smysl postrádal“.

NSS, sp. zn. 7 As 188/2012, č. 2878/2013 Sb. NSS „*Pokuta může být **ojedinělá a nebývale vysoká**, ukládá-li se za neobvyklý a velmi závažný správní delikt, tedy za něco, co vybočuje z obvyklého standardu „běžných“ deliktů a na co je třeba reagovat přísnější sankcí.*“ – je možné využívat **rozpětí a správní uvážení**

Právní odpovědnost - předpoklady

- **OBJEKT** - chráněný zájem, hodnota
- **OBJEKTIVNÍ STRÁNKA** - jednání, škodlivý následek, příčinná souvislost, někdy postačí existence nežádoucího stavu
- **SUBJEKT** - pachatel, deliktní způsobilost, FO a PO, přeměny, objednatel a zhotovitel deliktu („kdo držel pilu“)
- **SUBJEKTIVNÍ STRÁNKA** - zavinění, fakultativní složka

Právní odpovědnost

Objektivní odpovědnost: za protiprávní stav/jednání, někdy je pouze za výsledek, nerozhoduje zavinění, není přítomna subjektivní stránka, uplatňuje se u odpovědnosti právnických osob a podnikatelů

Objektivní odpovědnost absolutní: nelze se jí zprostit (např. zák. č. 82/1998 Sb.)

Liberační důvody: umožňují zprostit se objektivní odpovědnosti („pachatel vynaložil veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě vyžadovat“) - není odpovědnost x **exkulpace** (vyvinění se, uplatňuje se u subjektivní odpovědnosti)

x **Upuštění/snížení sankce** - je odpovědnost, ale následky minimalizovány či zcela odstraněny

NSS, sp. zn. 1 As 188/2012, č. 2872/2013 Sb. NSS, „*Dysfunkce ve fungování orgánů veřejné moci může s ohledem na individuální okolnosti případu představovat **exkulpační či liberační důvod** v oblasti správněprávní odpovědnosti, pokud se takové selhání podstatnou měrou podílelo na vzniku formálně protiprávního jednání jednotlivce nebo protiprávního stavu.*“

Právní odpovědnost

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2007, č.j. 4 As 28/2006 - 65, publikovaného pod č. 1658/2008 Sb. NSS „*objektivní odpovědnost právnické osoby za správní delikt neznamená, že není nutné prokazovat splnění zákonných znaků skutkové podstaty správního deliktu. Je-li znakem skutkové podstaty správního deliktu objektivní stránka spočívající v „příkázání“ nebo „dovolení“ zákonem sankcionovaného jednání (zde: příkázání nebo dovolení použití vozidla v provozu na pozemních komunikacích, které nesplňuje podmínky stanovené zvláštním předpisem), je třeba pro uznání odpovědnosti za správní delikt takové jednání prokázat.*“

Právní odpovědnost

Subjektivní odpovědnost: odpovědnost za **zavinění** (vnitřní psychický stav jednajícího subjektu k jednání a jeho následku), zkoumá se u **fyzických osob**

§ 5 zákona o přestupcích - definice

1. Úmysl - přímý a nepřímý
2. Nedbalost - vědomá a nevědomá

(přestupky jsou založeny na nedbalosti, úmysl je výjimečný), konkrétní forma zavinění má vliv na druh a výměru

Zaměstnáním čerstvých absolventů doktorského studia k vědecké excelenci

reg.č. CZ.1.07/2.3.00/30.0009, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Oblast podpory 2.3 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji

Děkuji za pozornost.

Tento materiál byl vytvořen jako výstup z projektu č. CZ.1.07/2.3.00/30.0009

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ